

Nikola Šop

Pesnik **Nikola Šop** zavzema v hrvaškem pesništvu posebno in pomembno mesto. Rojen je bil leta 1904 v Jajcu. Bil je klasični filolog in komparativist; pred vojno je na gimnaziji poučeval latinščino in iz nje tudi prevajal, predvsem poezijo. Ob napadu Nemčije na Jugoslavijo leta 1941 je bil v Beogradu ranjen; posledica tega je bila, da je čez desetletje huje zbolel, ohromel in bil priklenjen na bolniško posteljo vse do smrti leta 1982. Že pred vojno je v Beogradu, kjer je študiral in služboval, objavil več zbirk pesmi, za katere je bila posebno značilna lirično ter socialno doživljana religiozna tematika. Zbirke so bile opažene med vodilno literarno kritiko (Isidora Sekulić, Milan Bogdanović). Do svojega odhoda v Zagreb se je družil s pisatelji in pesniki svoje generacije (med drugim z Andrićem). Po daljšem molku je v petdesetih letih objavil cikla pesmi *Hišice v vesolju* in *Vesoljski izleti*, v katerih je sicer s svojim prepoznavnim osebnim slogom, a z do skrajnosti izčiščenim, strogo preprostim, ekonomičnim verzom izoblikoval popolnoma novo liriko. Leta 1957 sta izšli tudi zbirki s tema naslovoma. Do njegove smrti jima je sledilo še več knjig pesmi in izborov pesmi. To je poezija njegove druge, kozmične faze, ki se v osupljivem poglobljanju v probleme časa in prostora sprašuje o samih temeljih, na katerih si ljudje gradijo življenjske izkušnje. Tega Šopova lirika ne počne v kakšnem diskurzivnem jeziku, marveč pomeni pesniške avanture skozi prevrednotenja časa in prostora. Pesnik nas tako rekoč pripelje na rob vesolja, na katerem se "neskončnost uvija v oblini" in na katerem nas sooči s strahovito poglobitvijo v prostoru, v katerem je nekoč počivala zemeljska krogla. Stvari in bitja, ki nas obkrožajo, niso več podrejeni sili teže, ki je druga stran omejujoče človeške želje po posedovanju. Lahko rečemo, da je Šopova poezija tudi v svetovnem okviru pesništva v komaj preteklem stoletju enkratna v svojem učinkovanju osvobodjene človekove domišljije in hkrati v subtilnem lirizmu izpovedovane kozmične občutenosti. Šopova lirika je pritegnila veliko pozornost v svetu, med drugimi ga je prevajal pesnik W. H. Auden, pripravljala je celo knjigo Šopovih izbranih pesmi, a mu je smrt preprečila, da bi uresničil ta načrt. V slovenski javnosti Nikola Šop začuda skoraj ni znan, a si zasluži svoje mesto kot velik pesnik hrvaške in svetovne poezije 20. stoletja. Poezijo iz njegovega drugega obdobja, ki je oblikovno in s svojo lirsko meditativnostjo, pa tudi glede motivov najpreznetljivejša, izvirna in edinstvena, v revialni obliki skoraj nemogoče zadovoljivo predstaviti. Pisal je namreč obsežne cikle in pesnitve in ne krajše pesmi kot v svojih prvih knjigah. Tu objavljene tri pesnitve predstavljajo tako rekoč vstopno fazo v njegovo drugo obdobje, v katerem se mu je odprl nov tematski in motivni pesniški svet (Sanjavci). *Hišice v vesolju* je tako rekoč ena njegovih osrednjih pesnitev, medtem ko je Pesnik v *vesolju* iz zadnje faze njegovega vesoljskega pesniškega obdobja nekakšen skoraj nihilističen obračun in svojevrstna, izvirna varianta "vesoljskega" Narcisa.

V. T.

Nikola Šop

Tri pesnitve

SANJAVCI

I

Rad bi slišal teh besed notranjščino,
zvok, ki zanj črk še nihče ne ve,
ozadje, ki je obrnjeno v praznino,
praznino, ki je tuja vsem ljudem.

Kakšen je za tišino, kakšen znak?

Leži morda na prazni belini nezapisljivo.
Ali je to krč stvari, ko je pozen mrak,
v kotu, ko zaškripa stara omara
in prava resničnost v zrcalu se ustvarja,
ker vse stvari, ki stojijo naokrog,
ko se vidijo v zrcalu, začutijo, da so.

Dajte mi besedo, katere notranjost je izvlečena
na svetlobo dneva.

Ne te, ki je v obliko znano oblečena,
ne te, ki iz črk je narejena.

O, kje je beseda, ki včasih prileti iz sanj,
na ustnicah spalca, ki se kdaj mu blede,
to govorjenje, nedorečeno, blodnjavo.

Ta glas, ki na površju resničnosti se je razprl,
se vrnil je v brezdanjost, v sanjsko.

II.

Po polnoči sanjavci poskačejo s postelj
in odrinejo daleč v sanjalnico sanj,
v kateri v bisernem slapu zvonijo sanje.

Skrivaj jim poberem s postelj obleke
in jih odnesem skrivaj v svoje stanovanje.

Pred svitom zaslišim njihove krike:
Na pomoč, tonemo, vrni nas tja, kjer dan je.

III.

Vso noč, mar kak usoden znak,
prizibani sanjavci se oklepajo
mojih kljuk, mojih vrat.

Tolčejo na šipe oken razsvetljenih:
Odpri nam, reši nas,
nezaspani ti čuječnež.

Ko slišim ta glas,
vsa okna ugasnem in molčim.

IV

Kaj hočeš tu, kaj iščeš, ti sanjavi,
ti sánjavec zasanjan.
Prizibali te ti valovi opojni, sanjski,
ti spalec, na to zemljo odziban, odsanjan.

Kaj ti je, kaj v zemeljskem dnevu iščeš.

Zaspano v svojo notranjost pokliči:
s svojim klicem, s sebi znano besedo.
Potopi se, ne tolci več v moje prebivališče.

In odplahutaj, odziblji se v neskončnost,
razidi z bledim zemeljskim se dnevom.

Na zemlji ni več praznovanje lovsko.

V

Včasih prisluhnejo, z zemlje jih kliče neki glas.
A ta glas in ta beseda sta jim tuja.
Zmedeno se izsanjajo iz sanj
in po oljnati gladini sanj zaspalih
se dovalovijo nemo do zemeljskih obal.

Čakajo, prisluškujejo.

Na zemlji več ne odbija
prastara ura.

VI

Sanjaje sanjavec pritava do svojih vrat.
Z nežnim trkanjem blodno kliče sebe.
Zamegli dan z dihanjem v šipe.

In okna v sanje slika in vplete.

Sebi zemeljskemu zaspano zašepče:
Odpri mi, to je moje zemeljsko prebivališče.
Slutim, z brezimnim imenom stopam na prag.
Pridi ven, jaz zemeljski, pridi oblečen,
da vidim, kakšen si, po čem te poznam.

VII

Nočno je, jaz zemeljski, preveč nočno, gluho.
Preveč popolnočno je, jaz zemeljski,
Odškri vrata, daj, odpri, pusti me
na zemeljsko posteljo, na kateri noč prenočujejo.

Na kateri noč prenočujejo, ko se umirijo sence
njihovih objemov in so sanjave njih žene.
Ko se utrujeni vzdignejo iz globine njene,
na te plitvine platnene.

VIII

Zgubljeni sanjavec hodi nemo.
Po ulici bloden blede v okna.

V okna kliče z dihom megleno.
In se spotika v lebdenju, v letu.

Duša iz sna zemeljskega,
napoti, po bližnjici me popelji v sanje.

Rad bi se vrnil v sanje.

Zaman je moje trkanje vsem na vrata.
V rojstnem kraju sem, a zrem neznane kraje.
Gluhonem je moj obisk na tem svetu.

Kje bom sanjal.

IX

Dihaj, vdihni, potapljaško, potopljeno.
Sanjaj, odsanjaj nepovrnljivo.
Kaj se dramiš, bledeš prezaspano.
Tolče, nekdo ti zvoni pri vratih zlato.

Tvoje mrtvo uho je slišalo biserni zven.

Glej, vstal bi v stari dan vrtoglavo.
Motne sanje bi rad razgrnil s poletom
in se vrnil v zemeljski red.

Šel k ljudem v sobo, v kateri sedijo gosti,
ki jim padajo z ustnic trudne besede.

Tam med njimi sedel omotično bled.
In gledal v te znane navzočnosti zmeden.

Ti bi drugo za drugo vsako navzočnost
odpihnil z žalostnim, sanjskim dihom.

In sebi samotnemu sam samcat ostal.
Sam sebi gost.

HIŠICE V VESOLJU

I

Zibljejo se same na modrinah.

Približujejo se in oddaljujejo druga od druge.
Ob naključnem srečanju, nošene od vetra, trkajo
druga ob drugo.

Dotik je slišati kot vzvalovanje orehovitih
lupin.

Z dotikom oken se dotakne dvoje obličij,
v hipu vse in poljub in stisk rok dragega in drage.

In zbogom in kmalu spet na srečanje
po neskončnem kroženju na veke.

II

Hišice v vesolju in okna.
Ali je strašno z njih pogledati v globine, v brezno.

Odpri vrata.
Drzni si stopiti s praga in oditi k sosednji
hišici,
zibajoč se po praznini.

Za tabo ne zaostajajo koraki, nobenih sledi ni.

Stopaj, stopaj.
Približuj se, opotekaj, klamaj.

V objem priletel boš sosedu
puhasto lahak.

Od veselja bosta drug drugega metala v zrak.

III

Vesoljska namestitev.

Kako vse je še vznemirjeno, vse tolče drugo
ob drugo.
Rob ob rob.

Na kaj obesiti zdaj z zemlje drage slike.
Spomine.

Nobene stene tod.

Le počasi, previdno odpiraj ta trdni pokrov
kovčka.

Vse bo odletelo.

Tu so stvari iz drugačne snovi iskane,
ne tiste zemeljske, majhne, zastarele.

Stvari z drugo točko ravnotežja so iskane.

Stvari breztežne, nelastninske.
Ki ne zbežijo, med seboj ubrane.

IV

Kako omamno je na tej prvi gostiji,
na kateri predmeti v novem ravnotežju so vse tišji.

A glej, naših gostov še od nikoder, ali jih
prevzema novi red. Ali je še zdrsljiva in nespretna
njihova hoja
in se jim raven prostor še zdi prepad.

Poglej, pokukaj skozi okno in prisluhni,
morda je slišati v bližini njihov let in zamah.

V

Za goste je vse pripravljeno in v redu.

S tenkimi nitmi je privezan k mizi pladenj z jedmi,
a jedi na dno pladnja,
da vse ne odleti,

vendar vsak hip vse od lahkote podrhteva
sapičasto, sinje, puhasto.

Vendar kje so, kje so zasluteni gostje,
kam so jih odnesle njihove lahkote.

Okrog mize, pritrjene za nove prostore, razvrščeni
so naslanjači in teh se bodo oprijemali
povabljenici,

da jih naglo olajšanje ne odnese.

Zakaj vse stvari v tej sredini so izgubile težo
in jih privezovati moraš, da ne odletijo.

Zdaj je vsaka stvar krilata ptica.

Čuvaj jo, plahutajočo v kletki.

VI

Kako bo veličastno, ko nad gostijo
vzdigne čašo, da nazdravi in spregovori prevzeto,
v jeziku, z glasom, ki je še ostal v spominu,

in solze mu iz oči privrejo, vendar ne kapljajo,
po licu ne drsijo,
marveč drhteče se bleščijo, ostanejo
kot ogrlica solz, lebdeča v zraku,

na nevidni niti v nizu.

VII

Pogosto pozabimo, da je vse brez teže.

In odpremo okna in glej, v hipu, iz mojega
prostora,
krilato odletijo skozi okno vse moje stvari.

Izletijo in odletijo, za njimi pa še jaz.

In komaj takrat v mreže vselej razpete
s sosedom lovim odletele predmete.

Komaj jih razpostaviva po sobah v red,
v nove odnose breztežne.

O, kdo se bo vendar že naučil,
tukaj so stvari drugačne sestavine, z drugo
točko ravnotežja.

Stvari breztežne, nelastninske,
vendar skladne, ne poznajo bega.

VIII

Ne, ne slepite se, gosti.

Ne stojijo več stvari v starih odnosih.

Lastništva so zdaj majava.

In ko točko ravnotežja veš, lahak si, spokojno
k spancu se odpraviš
nad brezni in nad prepadi.

Živeli, prvi gostje, v novih prostorih.
Nepozabno spominjajte se resničnosti pretekle.

Teža je usodna sila.
Zmeraj stvari spušča v človeško roko, napravi
jih njene.

Teža se spremeni v lastnino, nastane želja po lastništvu.

Tod pa stvari lebdijo, so vsakogaršnje.

Vsakogar se zdi vsaka, ker kroži po brezmejni
ravnini.

Ne biva v zamejenem prostoru
in se trga iz popisa lastnine.

IX

Da, teža se spremeni v lastnino.

Teža je stvari zvezala in ukrotila. Človeku
so služile ograjene. In ljubo jim je bilo do zdaj,
da se štejejo v njegovo imetje,

naj so kjer koli, v hiši, zunaj hiše ali strešno sleme.

Zvečer, utrujene od službe, ležejo na svoje sence.
In v spanju, zmeraj, sanjajo le dim.

Oh, zdramiti se, poleteti in biti zmeraj z
njim,

biti on,
biti valovit, lahak
in vrh vsega dim.

X

In ko vas, gostje, gledam takole zbrane,
vidim, kako se ziblujete ubrano v novem ravnotežju.

Čaše v vaših rokah bodo zdaj trčile brez
sunkov in razbijanj.

Sicer, res, lepo je videti polito vino,
kako lebdi razlito, podobno rdečemu oblaku.

Še zmeraj se temu čudimo, pozabljajoč, da
ga nove sile, nam do zdaj neznane, ohranjajo
v lebdenju.

XI

Tako, trčili smo, gostje.
Naj bo na zdravje vsem.

Prosim le, zdaj utišajte hrup. Naj bo tišina.
Nekje slišim bítje.

Zdi se mi: nekomu v žepu skrita bije zemeljska
ura.

Nekdo jo skriva.
Nekdo še po starinsko meri čas.

Naj pač bo, kdor je, kaj mu bo ta naprava.

Z njo zanj ni več vstajanja, niti dela,
niti z njo ne pričaka spanja,
tukaj, kjer smo usidrali se na praznini.

XII

Tako, pogledjte zdaj, kakšna je ta naprava.

Škatla, v katero naj bi se natakal čas,
ki so mu ure in hipi vnaprej zapisani na
okrogli ploščici iz stekla.

Ne, ni se premaknil čas, če sta kazalca
tekla.

Eh, navzoči moji, premika jo neko pero
notranje.

Čas pa stoji, čas poleg ure vrši,
ruši, odnaša, ustvarja.

In zakaj potem, čemu potem odbija kembelj
in uro kukavica zakaj spodaj na zemlji kuka
z omare.

XIII

Kajti v omari se dogaja preoblikovanje stvari.

Nihče ne sluti, da je tisto, kar smo imenovali lesni črv,
v resnici iz črvojedine tok novih struj.

V njih se dogaja skrivno mletje,
to ni tisti iz davne notranjščine suhi hlap,
ko odpremo starodavno knjigo in uzremo,
da je črvojedna siva sipkost zdrobila stare
besede,
in dovolj je le šibek dah,
da se vse odpihne in že vse je prah.

XIV

Ne, ni to tisti iz davne notranjščine suhi hlap,

marveč preobrazba in dihanje novih stvari,
da od njih bujnosti zvrhana in prepolna stara omara
hrešči
in ji od notranje sile potisnjen iz ključavnice
skače ključ.

Obupano kuka z omare stari čas,
ura kukavica,
medtem ko zdaj iz omare prihajajo nove stvari
z začarano izoblikovanimi robovi, neznani predmeti,

in ne veš, kako je kateremu ime in kaj z njim
početi.

XV

Zdaj bi bilo treba ustaviti vsako stvar in jo povprašati
po imenu

in jo približati sluhu, da zaslišiš njen neznani
utrip.

Ali morda otroško radovedno

jo prekucniti, sleči in seči ji v notranjost,
da bi videl skrivnost, ki se v njej skriva.

Kakšna jih premika nova naprava,
kaj je tisto v notranjosti, kaj drugemu namenu služi,

stresite stvar, da slišite, kako rožlja.

XVI

Vendar kaj je to, naključni gostje, kaj zdaj
vidim,

nekomu se tu že zemeljsko dremlje,
glava mu kima,
to je najbrž tisti, ki v žepu zemeljsko uro
skriva.

Glej ga, glej, kako trdno spi.
Prav gotovo mu je neka njegova polnoč odbila.

Poslušajte, tiho. Še blede, čudno.

Kako se znajde ta zamudnik v teh prostorih.
Kako pride in svojo težo in sanje semkaj pritovori.

Na vozu Faetona, mi ti šepeteš, ki se mi
ziblješ na desni.

XVII

Da, na Faetonovem vozu je prišel ta nepovabljenec.
Nekje ob robu je našel voz razbit,
vendar še krilat.
In na njem prišel,
pritovori svoje zemeljsko pohištvo, vse
stvari.
In misli, z njimi se tu bo zibal v ravnotežju.
Zibati se z njimi, s temi težami starimi,
oblikami, lastninami.

Govori tiše.
Poglej tega spalca, kako se je zazibal, kakor da
čuti novi sklad.

Molči, ne govori.
Vse njegove stvari zberi tiho.
Z njimi še njega na voz natovori.

In pahni ga nazaj na zemljo, v Had.

PESNIK V VESOLJU

Premišljajoč, kakšen je bil tisti gib,
ki ga je spustil skoraj na zemljo,
je poskušal z različnimi dotiki najti
to gibljivo mesto.
Bolj ko se je daniło,
vse nestrpneje je delal.
Udarjal se je
in dotikal različnih točk,
zdaj se je vzdigoval,
zdaj spet spuščal
in to ga je še bolj mamilo
in spodbujalo k preizkušanju
svojih udarcev in dotikov.
Dan pa se
vse bolj bleščeče
in neznosno je svetlikal.
Sonce se je že vzdignilo visoko
in letalec si je vse pogosteje oči zaslanjal.
Od ostre jasnine dneva je vzdrhteval in bledeł.
In ko, zaslepljen, je hitel
v nekakšnem razmajanem oklepu,
da se nekje zateče za plašč,
se je zataknil ob nekaj
prav v višini svojega telesa,
tako da je sedel prav na to oviro.
To je bil
ostanek konice nekdanjega plašča.

Ko je videl, da se je tam zataknil le naključno
in da ni bilo nobene težnostne sile,
ki bi mu umirila
ali celo ustavila lebdenje,
nejevoljno je odplahutal naprej.
V letu vse močneje je občutil
valovito zanesenost,
ki ga je vzdigovala,
naglo spuščala k tlom.
Sonce je žgalo in ugaslo sonce se je opojno dimilo

(kadilo, hlapelo)
in letalec je zakrilil,
da bi čim prej dosegel senco.
Ob novem vzletu prišel je spretno
v neke zapuščene svisli.
Tam se je hitro ustavil, srečen,
da ga je spet tisti nehoteni gib
nenadoma upočasnil
in mu ustavil let.

Čuti, da se je dobro postavil prav s tem,
ker se drži negibno,
zdaj poizkuša najti in odkriti gib,
ki ga je tako nepričakovano umiril.

Je bil to tisti zamah desne roke,
ko je z njo udaril po levi rami.

Naj spet poskusi.
Ne, kajti kdo ve.
To so bile skrite točke
novega ravnotežja njegovega telesa,
raztresene po vsej notranjosti.
Moral bi se je le dotakniti
ali udariti tisto točko za spust
in spet bi stopil po zemlji.
Prišel bi med ljudi.
Spet bi postal tisti navadni,
vsakdanji človek.
Takole nenadoma skažen,
postal je bitje v pogubo
in čudenje drugim.
O njem se zdaj povsod govori,
ob vsaki priložnosti in
ob vsakem času.
Otroci so nenehno v strahu,
da jim bo potrkal na okno
ali se neopažen pritihtapil prav do postelje.
Tudi odrasli so zaskrbljeni.
Kdo je ta pošast.

Okrog se že govori,
da ljudi zasanjava.
Najprej to,
potem pa jih zablja
in, nekako tako kot volkodlak, zavleče v notranjščino,
dokler človek tako olajšan nenadoma ne izhlapi
in se nepovrnljivo loči od Zemlje.

In lebdeč vse više
ostaja v vse manjši teži
(ljudem je kvaril mirovanje
in jih silil v lebdenje).
Iskal je možnosti,
da bi se pritegnil k zemlji
in zagrabil z nje kak plod
ali kapljo vode.
Uspe mu, da doseže vse tri hruške.
Že prvi sočni ugriz ga osvežuje
in hruške takoj slatno poje, skoraj pogoltne.
Kakor da bi nenadoma v vse pore
in v vse sklepe vbrizgal sočnost.
Letalec se je počutil lahkotno
in čudno v svoji nekdanji hoji.

Presunljivo kopnenje po dotiku tal mu je otežila
in zvila noge tako nizko,
da ga je ta dotik skoraj vzravnal.
Obstoječ samo za hip
se zaziblje
in zakrili z rokami.
Skoraj je padel.
Vendar ga je prav ta občutek vzravnal
in prisilil, da se obdrži navpik.
Uspešno navpično
letalec začuti tisto najbolj presunljivo zlitje
sebe k tlom,
sprejemanje svojih stopal k zemlji.
Ta sočnost
in zemeljski dotik opogumita ga silno
in v sebi čuteč to

neuklonljivo vzravnanost
nekako vzlebdí.
Kot sprožen hoče v enem skoku odskočiti do izhoda
in od tam na zemljo.
Vendar ostane osupel.
Kakšna želja, polna nevarnosti,
skritih v nepričakovanih
in neprevidnih gibih.

Zdaj je zanj najpomembnejše
ohraniti svojo vzravnanost.
Zanesljivo je, da mu to uspeva s stanjem.

A ga že utruja.
Vendar se bo premaknil
in poskušal oditi uravnoteženo.
Hotel je še z nekim zamahom rok okrepiti to stanje,
da bi zanesljiveje stopil.
To je naredil prehitro
in se hipoma znašel (v enem skoku)
prav pred izhodom.
Kjer bi se s tem odgnal.
Glej, zdaj z dlanjo gre čez rob sebe
in vse ostaja mirno.
Mar ni to tisti čarobni dotik pomiritve.

A to dela šele potem, ko se je že znašel
v novem položaju.
Ali tisto, ko je nagnil glavo,
kakor da se bo potopil,
ni bil mogoče vzrok
njegovega spretnega prileta v svisli.
Tega ne sme in ne more raziskati.
Glavo drži negibno.
Sme vsaj iztegniti roke.
No, vsaj do tam,
kjer iz sena kukajo tri pozabljene hruške.
Vzel bi jih, da se malo osveži.
Že tretji dan je brez enega samega grižljaja in požirka.
Ali naj ne sega več v svoje telo,
v njegovo notranjščino,

zdaj razporejeno na nov način.
Ta želja po jedi je zdaj le spomin.
Vse bolj se zaveda,
kaj je povzročila njegova ločitev od zemlje.
Vendar za vsem tem,
tam, v tistem najbolj samotnem, so vonji,
je še zmeraj vse tisto,
so še zmeraj omamne opojnosti,
ki ga ženejo v srk.

Glej, saj
že tri dni
ni ničesar okusil,
saj bo kar omedlel.
Kakor da ga ta občutek priteguje.
Ravnatežna notranjščina.
Kakor da je že zgolj z občutjem omajana teža
in se preлива v spodnji del telesa
in povzroča v njem pritežnost
in privlačnost za zemljo.
Že samo misel, spremenjena
v vztrajno
in določeno zemeljsko željo
morda zadošča za spust na tla.

Kmalu bo za ta spust prišel primeren hip.
Zahod, ki odkupuje
in ugaša bodikavost sončnih žarkov
in usklajuje težnostne izpade.
Nalahko in previdno gre z roko čez svojo
levo ramo
in z levo čez desno.
Ob teh dotikih začuti neko ravnatežno umiritev
in šele zdaj se neha gibati.
Sam je, torej, s temi gibi
uravnatežil svoj telesni lik.
In pretakanje tokov mu z ramen drsi vse do stopal.
Potem začuti z vsem telesom
čvrstost vzravnosti.
Pravkar navpik vsajeno
v gibljivo vzravnost svoje,

spet kmalu, možne hoje.
Že bi se, morda previdno,
lahko malo tudi vzdignil.
Vendar bo najprej poskušal doseči,
tam, tiste tri hruške.
To bo prav dobra okrepitev.
Stegnil se je
in segel z roko, da bi zgrabil sadje.
Vendar ta gib
je bil v hipu gib plavalca.
A tega ni opazil,
marveč šele, ko se je malo vzdignil od tal.
Prav toliko kot skakalec v skoku.
A ta pada,
letalec pa je ostal v lebdenju.
Počutil se je strašno,
vendar mu je uspelo ostati miren,
ko se je spomnil prejšnjih časov,
v kakšne nemogoče položaje ga je pehala
njegova lastna razburjenost.
Zdaj lebdi nad tlemi zavrtinčen, visoko.
In upa na tisti srečni dotik,
ki ga bo
spet spustil (na tla).
Miruje in čaka.
Počasi spušča roko
in uspe mu,
da se s konico prsta dotakne zemlje.
Pri tem se ni zgodilo nič.
Nobeno približevanje ali odmikanje.
To ga je opogumilo, da je ponovil gib.
Zdaj še svobodneje.
V strahu,
da se s kakšnim nerodnim gibom
ne bi zvrnil (s svisli),
je letalcu uspevalo, da je ohranil vzravnano držo.

Spodaj, pred sabo, je opazil
prislonjeno lestev.
Ni se več obotavljal.

Po tolikem lebdenju
se je končno dotaknil trdih
in zanesljivih tal.
Začutil je,
da ga je nenadoma prevzelo
neopisljivo kroženje moči.
In njegov čvrsti
in lahki korak je postal počasno lebdenje.

Ko je začutil, da ga oddaljevanje ne plaši
in da z vsakim korakom hoja postaja vse zanesljivejša,
se je letalec odločil, da poišče svoj vesoljski valj.

Šel je hitro.
Po navadi po kakšni stranski poti.
Samo da ne bi koga srečal.

Vse bolj se je v njem krepila želja,
da bi prišel čim prej.
Začel je celo teči.
Pri tem je veselo
in zadovoljno opazil,
da se v njegovi hoji ne podira skladnost,
za pešačenje potrebna.
Vendar ga to ni zapeljalo,
da bi postal nepreviden.
Zato je zastal pred nekim širokim jarkom,
v katerem se je lesketalo ogledalo mirne vode.
Ko je nenadoma zagledal
svoj nenadni nagli preskok jarka,
ki se je motno pokazal v vodi, je zastal
in si zaželel, da bi videl,
da bi ugledal svojo davno pozabljeno podobo v vodi.

Nagnil se je z roba jarka
in se vse globlje
in globlje nagibal
nad to ogledalo.
Prevzel ga je zdaj že neznani občutek
prizemljitve,

vendar se je temu upiral.
Vanj je zdaj prišel
čuden občutek,
neka vzburkanost notranjščine
in strašansko izginotje
vseh njegovih robov, vsega,
kar je on,
kar ga dela vidnega.
Vendar je bilo vse to hipno.
Zgrozil se je, ko je končno opazil,
da njegovo vse globlje nagibanje
nad to
vodno ogledalo
ne kaže
njegovega odseva,
prav nikakršnega odseva,
niti najmanjšega ostanka njegove bitnosti.

Vse globlje
in globlje se je nagibal,
a praznina ogledala je nenehno trajala,
trajala ...
In čakanje vse bolj obupno.

Čakanje, čakanje ... česa ... sebe.

Še enkrat se je nagnil
globlje,
globoko,
prepadno, in ...

Ob svitu je neki domačin,
ti običajni ljudje,
vsakdanji,
šepnil drugemu:
Ali si videl,
tam v vodi
leži neznan utopljenec.

Prevedel Venó Taufer